

KPI PROJECT BASED LEARNING

วิถีผู้นำ...ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

... สถาบันพระปกเกล้ามุ่งพัฒนาผู้นำ
ให้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
เราจึงพยายามดึงศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน
เพื่อส่งต่อสู่สังคมประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ...

โครงการเยาวชนราชพลอดภัยและยั่งยืน

นักศึกษาจากหมู่บ้านราชดำริ
หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง
การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (ปปร.) รุ่นที่ 27
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า

09
2567

โครงการเยาวชนปลอดภัยและยั่งยืน

คณะผู้จัดทำโครงการ

นักศึกษาจากหมู่บ้านราชดำริ
 หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง

การเมืองการปกครองในระดับประชาธิปไตย รุ่นที่ 27
 วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
 ดร. กวีลวด บุรีกุล

สถาบันพระปกเกล้ากำหนดให้นักศึกษาหลักสูตร ปปร. 27 จัดทำโครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ ด้วยความมุ่งหวังว่าการทำโครงการจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา เป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็น และสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศไทย ซึ่งนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนตาม Theme หลักของโครงการที่มีชื่อว่า “ผู้นำกับการสร้างความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย”

ที่มา

นักศึกษาจากหมู่บ้านราชดำริได้จัดทำ “โครงการเยาวชนปลอดภัยและยั่งยืน” ขึ้น ด้วยตระหนักในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเยาวชน อันเป็นผลมาจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ ปัญหาความแออัดของผู้คน และยวดยานพาหนะ ปัญหาความปลอดภัย และปัญหาสุขอนามัย โดยปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนย่านเยาวราช ดังนั้นโครงการเยาวชนปลอดภัยและยั่งยืนของกลุ่มบ้านราชดำริจึงมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการสร้างชุมชนต้นแบบที่มีความปลอดภัยและยั่งยืน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งคนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนผ่านกิจกรรม Safety Volunteers ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหลัก

ปัญหาในชุมชน : ข้อค้นพบจากการศึกษาข้อมูลจริงในพื้นที่

จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่จริงพบว่า ปัญหาในชุมชนเยาวราชมีหลากหลายมิติ ทั้งในระดับครัวเรือนและระดับมหภาค ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- **ปัญหาสุขอนามัย :** ชาวชุมชนให้ความสำคัญกับปัญหาด้านนี้เป็นอันดับต้น ๆ เนื่องจากเป็นปัญหาใกล้ตัวที่เกิดขึ้นซ้ำซาก โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ปัญหาสุขอนามัยนี้รวมถึงสุขอนามัยของอาหาร การจัดการขยะ และการเข้าถึงระบบสาธารณสุขในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19
- **ปัญหาความปลอดภัย :** เป็นปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน รวมถึงความปลอดภัยบนท้องถนน
- **ปัญหาการสื่อสาร :** พื้นที่เยาวราชเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ แต่พบว่าชาวชุมชนมักจะพบปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว อีกทั้งในส่วนของนโยบายรัฐพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง การเข้าถึงการสื่อสารของรัฐในเรื่องนโยบายต่าง ๆ
- **ปัญหาช่องว่างระหว่างวัย :** ความไม่เชื่อมต่อระหว่างเยาวชนคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าในชุมชน

- ปัญหาอื่น ๆ : นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่พบในชุมชน เช่น ปัญหาแรงงานต่างด้าว ปัญหาการยอมรับของชุมชนต่อกิจกรรมภายนอก ปัญหาความขัดแย้งในชุมชน และปัญหาการเมืองท้องถิ่น

ขั้นตอนและกระบวนการทำงาน

1

ลงพื้นที่และทำความเข้าใจปัญหา : กลุ่มนักศึกษาลงพื้นที่ชุมชนเยาวราช และพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ มีการสัมภาษณ์ประชาชน เจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

2

ระดมสมองและออกแบบโครงการ : หลังจากการเก็บข้อมูลปัญหาและความต้องการแล้ว กลุ่มนักศึกษาได้จัดเวทีเสวนาและประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบโครงการให้ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน

3

พัฒนาและฝึกอบรบอาสาสมัคร Safety Volunteers : มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้มีอาสาสมัครในชุมชน จากนั้นได้จัดอบรมและฝึกปฏิบัติการให้กับอาสาสมัครเหล่านั้น โดยมีการให้ความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชนและชุมชนเบื้องต้น

4

สร้างช่องทางการสื่อสารและประสานงาน : กลุ่มนักศึกษาได้พัฒนา Line OA เพื่อเป็นช่องทางในการให้คำปรึกษา ประสานงาน และรับแจ้งเหตุฉุกเฉินด้านสุขภาพ รวมถึงเป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและความปลอดภัย

5

ดำเนินงานและประเมินผล : ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ และมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

6

ขยายผล : นำโมเดลและบทเรียนที่ได้จากโครงการไปปรับใช้และขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในวงกว้าง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการ

การสร้างและพัฒนาอาสาสมัคร Safety Volunteers : กลุ่มนักศึกษามุ่งหวังให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน จึงออกแบบการดำเนินการต่าง ๆ ผ่าน “อาสาสมัคร” (Safety Volunteers) โดยให้ความสำคัญกับ 3 กิจกรรมสำคัญ ได้แก่

การฝึกอบรม : สร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอาสาสมัคร เช่น ทักษะในการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยเบื้องต้น ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การปฐมพยาบาล การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย ไปจนถึงทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม

การสร้างคู่มือและช่องทางการเรียนรู้ : เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา กลุ่มนักศึกษาได้จัดทำคู่มือปฏิบัติการและพัฒนาช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อให้อาสาสมัครเหล่านั้นสามารถศึกษาและทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถนำไปเผยแพร่และขยายผลให้คนในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

การติดตามและประเมินผล : มีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการฝึกอบรมอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าอาสาสมัครมีความพร้อมและสามารถตอบสนองต่อปัญหาในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาคritical : เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มนักศึกษาให้ความสำคัญกับการรวบรวมปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และให้มีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา ทั้งนี้ จากกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดจึงได้เลือกกำหนดเป้าหมายว่าจะแก้ไขปัญหาคriticalก่อนเป็นเบื้องต้น ซึ่งได้แก่ ปัญหาสุขอนามัย โครงการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี การป้องกันโรค และการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุ ปัญหาความปลอดภัย โครงการมุ่งสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน รวมถึงการสร้างความปลอดภัยบนท้องถนน

การสร้างกลไกการเรียนรู้ การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง :

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มนักศึกษา และระหว่างอาสาสมัครด้วยกันเอง กลุ่มนักศึกษาได้จัดทำ Line OA เพื่อเป็นช่องทางในการให้คำปรึกษา ประสานงาน และรับแจ้งเหตุฉุกเฉินด้านสุขภาพ ทำให้สามารถเข้าถึงและช่วยเหลือประชาชนในชุมชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการส่งต่อและการดูแลสุขภาพอย่างเป็นระบบ ได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีตำรวจ และสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดระบบการส่งต่อและการดูแลสุขภาพที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

การสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความยั่งยืนของโครงการ :

โดยให้ความสำคัญกับหลักการ 3 สร้าง ได้แก่

- **การสร้างการมีส่วนร่วม :** เป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิดออกแบบ และตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ในชุมชน
- **การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง :** มุ่งพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนและดูแลชุมชนของตนเอง
- **การสร้างเครือข่าย :** เน้นการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างประชาชน ชุมชน ภาครัฐ และเอกชน เพื่อทำงานร่วมกันในการพัฒนาชุมชน

บทเรียนจากโครงการ เยาวราชปลอดภัยและ ยั่งยืนสู่พื้นที่อื่น

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเยาวราชปลอดภัยและยั่งยืนนั้นเป็นไปในทิศทางบวกอย่างชัดเจน โดยชุมชนมีความปลอดภัยมากขึ้น มีอาสาสมัคร Safety Volunteers เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชุมชนในการดูแลตนเอง และจัดการปัญหาได้ด้วยชุมชนเอง มุ่งเน้นที่การสร้าง ความเข้มแข็งจากภายในชุมชนสู่การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างยั่งยืน อีกทั้ง โครงการฯ ยังประสบความสำเร็จในการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคง

สำหรับการพัฒนาในระยะยาว

โครงการเยาวราชปลอดภัยและยั่งยืนเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับชุมชนเยาวราช ทั้งในด้านความปลอดภัย สุขภาพ และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนจากภายในและการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไปได้

แผนที่เค้นคืน โครงการเยาวราชปลอดภัยและยั่งยืน

